

Datum van
inontvangstneming

:

29/09/2022

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-546/22 – 1

Zaak C-546/22

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

16 augustus 2022

Verwijzende rechter:

Oberster Gerichtshof (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

29 juni 2022

Verzoekende partij:

GF

Verwerende partij:

Schauinsland-Reisen GmbH

[OMISSIS]

Het Oberste Gerichtshof (hoogste federale rechter in civiele zaken en strafzaken, Oostenrijk) heeft als rechter in *Revision* [OMISSIS] in de zaak van verzoeker GF [OMISSIS] tegen verweerster, Schauinsland-Reisen GmbH, 47051 Duisburg (Duitsland), [OMISSIS] inzake 21 821,82 EUR [OMISSIS] in de procedure naar aanleiding van het beroep in *Revision* van verzoeker tegen het arrest van het Oberlandesgericht Graz (hoogste rechterlijke instantie van de deelstaat Stiermarken, Oostenrijk) als appelrechter van 27 januari 2022, [OMISSIS] waarbij het vonnis van het Landesgericht für Zivilrechtssachen Graz (rechter in civiele zaken Graz, Oostenrijk) van 13 juli 2021 [OMISSIS] is bekrachtigd, de volgende

beslissing

gegeven:

A. Het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) wordt krachtens artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1. Moet artikel 12, lid 3, van richtlijn (EU) 2015/2302 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen, houdende wijziging van verordening (EG) nr. 2006/2004 en van richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van richtlijn 90/314/EEG van de Raad, aldus worden uitgelegd dat een organisator zich reeds kan beroepen op onvermijdbare en buitengewone omstandigheden als gevolg waarvan hij de overeenkomst niet kan uitvoeren, indien de daartoe bevoegde autoriteit in de lidstaat van de klant vóór het geplande begin van de reis een negatief reisadvies van het hoogste niveau heeft afgegeven voor het land van bestemming?

2. Indien vraag 1 bevestigend wordt beantwoord:

Moet artikel 12, lid 3, van richtlijn (EU) 2015/2302 aldus worden uitgelegd dat er geen sprake is van onvermijdbare en buitengewone omstandigheden wanneer de reiziger, hoewel hij op de hoogte is van het negatieve reisadvies en weet dat onduidelijk is hoe de pandemische situatie zich verder zal ontwikkelen, heeft verklaard dat hij de reis toch wenst te ondernemen en het voor de organisator niet onmogelijk zou zijn geweest om deze uit te voeren?

B. [OMISSIS] [schorsing van de procedure]

M o t i v e r i n g :

1. Verzoeker, een medisch specialist, en zijn echtgenote hebben op 13 mei 2020 een door verweerster georganiseerde pakketreis met als bestemming de Maldiven geboekt voor de periode van 26 december 2020 tot en met 2 januari 2021 tegen een prijs van in totaal 8 620 EUR.

Uiterlijk vanaf december 2020 gold voor de Maldiven een negatief reisadvies van het hoogste niveau 6 van het Oostenrijkse ministerie van Buitenlandse Zaken wegens de COVID-19-pandemie („Er wordt gewaarschuwd voor alle toeristische en niet-noodzakelijke reizen naar dit land, waaronder vakantiereizen en familiebezoek”). Op dat moment was de incidentie in de laatste zeven dagen op de Maldiven met 34,7 lager dan in Oostenrijk met 220.

Verweerster heeft de geboekte reis op 3 december 2020 op grond van het negatieve reisadvies geannuleerd. Verzoeker is uiterlijk 9 december 2020 op de hoogte gebracht van de reden en de betaalde aanbetaling is aan hem teruggestort. De door verweerster aangeboden vervangende reizen voldeden niet aan de wensen van verzoeker en zijn echtgenote.

2. Conclusies en argumenten van partijen

Verzoeker vordert in zijn eigen naam en in naam van zijn echtgenote schadevergoeding wegens derving van vakantiegenot en een forfaitaire onkostenvergoeding. Bovendien vordert hij vergoeding wegens inkomensverlies omdat hij zijn praktijk wegens de geboekte reis van 23 december 2020 tot 5 januari 2021 heeft gesloten. Het was na de annulering op korte termijn niet meer mogelijk om de praktijk alsnog te openen. Het negatieve reisadvies van het ministerie is geen onvermijdelijke en buitengewone omstandigheid als gevolg waarvan verweerder de reisovereenkomst niet heeft kunnen uitvoeren, vooral omdat de incidentie van de laatste zeven dagen op de Maldiven beter was, daar eveneens voldoende medische zorg beschikbaar is en verzoeker en zijn echtgenote bovendien een zorgkostenverzekering voor het buitenland hadden afgesloten.

Verweester heeft hiertegen ingebracht dat niet van haar kon worden verlangd dat zij de reis uitvoerde. De gevolgen voor de aansprakelijkheid zouden voor haar niet te overzien zijn geweest, als zij het negatieve reisadvies van het ministerie van Buitenlandse Zaken zou hebben genegeerd. Op grond van de vanaf 26 december 2020 in Oostenrijk geldende lockdown had verzoeker toch niet mogen vertrekken. Hij heeft geen inkomensverlies geleden als gevolg van de annulering.

3. Verloop van de procedure tot nog toe

De rechter in eerste aanleg heeft de vordering afgewezen. Verweester heeft zich in het kader van de beëindiging beroepen op gerechtvaardigde onvermijdbare en buitengewone omstandigheden. Alleen al om die reden is geen schadevergoeding verschuldigd.

De rechter in tweede aanleg heeft het door verzoeker ingestelde hoger beroep ongegrond verklaard. Zelfs indien het negatieve reisadvies slechts als een aanwijzing voor buitengewone belemmeringen zou worden beschouwd, valt verweester, gelet op de onzekerheid over de ontwikkeling van de pandemie op het tijdstip van de beëindiging, in elk geval niets te verwijten.

Het Oberste Gerichtshof moet uitspraak doen over het door verzoeker ingestelde beroep tot *Revision*. Verweester stelt zich ook in de procedure in *Revision* op het standpunt dat zij op grond van onvermijdbare en onvoorzienbare omstandigheden, in de vorm van het negatieve reisadvies, het recht had om de reisovereenkomst te beëindigen zonder een schadevergoeding verschuldigd te zijn.

4. Rechtsgronden

4.1. Unierecht

Artikel 12, lid 3, van richtlijn (EU) 2015/2302 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen, houdende wijziging van verordening (EG) nr. 2006/2004 en van richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van richtlijn 90/314/EEG van de Raad (hierna: „pakketreizenrichtlijn”), bepaalt onder meer:

„De organisator kan de pakketreisovereenkomst beëindigen en de reiziger alle voor de pakketreis betaalde bedragen volledig terugbetalen zonder een bijkomende schadevergoeding verschuldigd te zijn, indien:

a) het aantal personen dat zich voor de pakketreis heeft ingeschreven, kleiner is dan het in de overeenkomst vermelde minimumaantal en de reiziger door de organisator van de beëindiging van de overeenkomst in kennis wordt gesteld binnen de in de overeenkomst bepaalde termijn, [...]

of

b) de organisator de overeenkomst niet kan uitvoeren als gevolg van onvermijdbare en buitengewone omstandigheden en hij de reiziger er onverwijld en vóór het begin van de pakketreis van in kennis stelt dat de overeenkomst wordt beëindigd. [...]”

Volgens de definitie van artikel 3, punt 12, van de pakketreizenrichtlijn wordt onder „onvermijdbare en buitengewone omstandigheden” „*een situatie [verstaan] die zich voordoet onafhankelijk van de wil van de partij die zich daarop beroept en waarvan de gevolgen ondanks alle redelijke voorzorgsmaatregelen niet te vermijden waren*”.

4.2. Oostenrijks recht

Volgens § 10, lid 3, punt 2, van het Pauschalreisegesetz (wet betreffende pakketreizen) kan de organisator de pakketreisovereenkomst vóór het begin van de pakketreis beëindigen tegen volledige terugbetaling van alle voor de pakketreis betaalde bedragen zonder een bijkomende vergoeding verschuldigd te zijn, „*indien de organisator de overeenkomst niet kan uitvoeren als gevolg van onvermijdbare en buitengewone omstandigheden en hij de reiziger er onverwijld en uiterlijk vóór het begin van de pakketreis van in kennis stelt dat de overeenkomst wordt beëindigd*”.

5. Prejudiciële vragen

5.1. In casu heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken van verzoekers woonstaat ongeveer drie weken vóór het begin van de geboekte reis een negatief reisadvies van het hoogste niveau wegens de COVID-19-pandemie afgegeven, waarbij de bevolking is geadviseerd om af te zien van toeristische reizen naar de geboekte bestemming.

De verwerende organisator had noch controle over het verloop van de COVID-19-pandemie noch over de bekendmaking van het negatieve reisadvies. Hij had ook duidelijk geen mogelijkheid om de gevolgen van de pandemie in het algemeen of het negatieve reisadvies in het bijzonder te voorkomen door zelf redelijke voorzorgsmaatregelen te treffen.

5.2. Het is echter twijfelachtig of het negatieve reisadvies van een ministerie wegens een pandemie als zodanig reeds een omstandigheid vormt waardoor verweerster als reisorganisator het recht had om de overeenkomst te beëindigen, omdat hierin een groot risico voor de veilige uitvoering van de reis tot uitdrukking komt en ook eventuele maatregelen op de vakantiebestemming te verwachten waren, die een belemmering voor het verblijf of de terugkeer van de reizigers zouden hebben kunnen vormen, dan wel of dat, zoals verzoeker veronderstelt, van de organisator kan worden verlangd dat hij de situatie onafhankelijk van het officiële advies zelf beoordeelt en bij deze beoordeling van het risico rekening houdt met alle omstandigheden van het specifieke geval.

Wat de relevantie van het officiële negatieve reisadvies betreft, zou kunnen worden aangevoerd dat een niet-betrokken bevoegde instantie dit heeft afgegeven en het advies ondubbelzinnig is, zodat aan de behoefte van de betrokken adressaten aan duidelijkheid en rechtszekerheid wordt voldaan. Bovendien beschikt een overheidsinstantie, met name een ministerie van Buitenlandse Zaken, gewoonlijk over meer betrouwbare mogelijkheden om de risicosituatie in de gaten te houden dan een onderneming.

Voor verzoekers standpunt zou echter spreken dat het mogelijk is dat in bepaalde omstandigheden het officiële negatieve reisadvies niet meer helemaal actueel is en niet de werkelijke risicosituatie op het tijdstip van de reis weergeeft, omdat de situatie met betrekking tot de pandemie voortdurend verandert en telkens andere regio's in de wereld worden getroffen. In de rechtspraak is tot dusver alleen de grond van beëindiging door de reiziger bevestigd (8 Ob 99/99p), maar is nog geen uitspraak gedaan over een beëindiging door de organisator.

5.3. Met zijn tweede prejudiciële vraag wenst de verwijzende rechter te vernemen of de organisator, zelfs in het geval van een negatief reisadvies van het hoogste niveau, zich niet erop kan beroepen dat hij „*de overeenkomst niet kan uitvoeren als gevolg van onvermijdbare en buitengewone omstandigheden*”, wanneer de uitvoering van de reis in beginsel mogelijk zou zijn, omdat de geboekte vervoermiddelen en accommodatie beschikbaar zijn, en de klant op de hoogte is van het negatieve reisadvies en heeft verklaard het aldus aangegeven risico te aanvaarden, dan wel of de organisator ook in dat geval het recht heeft om de overeenkomst te beëindigen zonder een schadevergoeding verschuldigd te zijn.

6. [OMISSIS] [uiteenzettingen over de verplichting om het Hof om een prejudiciële beslissing te verzoeken]

[OMISSIS] [schorsing van de procedure]

[OMISSIS] Wenen, 29 juni 2022 [OMISSIS]